

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Portefeuillehouder wethouders mr. L.B. Kabout,
drs. W.B. Alink – Scheltema,
mr. R.K. van Rijn, MBA

Datum B&W-besluit 26 oktober 2021

Afdeling J&S

Voor de vergadering van raad d.d.
2 december 2021

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Jurrian Blokland
(020) 540 40 15
j.blokland@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 18 november 2021

Onderwerp

Indicatoren Sociaal Domein

Gevraagd besluit

De indicatoren Sociaal Domein vast te stellen en op te nemen in de planning en controlcyclus

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De beoogde maatschappelijke effecten in het Sociaal Domein beter kunnen monitoren en evalueren

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De voorgestelde indicatoren vaststellen en volgen in de P&C cyclus

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 1, Sociaal Domein

Aanleiding

Op 3 december 2020 is de motie 'Indicatoren Sociaal Domein' unaniem vastgesteld in de gemeenteraad. In deze motie vraagt de gemeenteraad het college om te voorzien in maximaal tien meetbare doelen en per doel een (of meerdere) aansluitende indicatoren. Daarnaast vraagt de gemeenteraad halfjaarlijks te voorzien in een voortgangsrapportage waarbij doelen en realisatie op basis van de gekozen indicatoren tegen elkaar worden afgezet.

Dit raadsvoorstel bevat de indicatoren die het maatschappelijk effect van de doelen uit de nota sociaal domein volgbaar maken. Deze doelen zijn opgenomen in de maatschappelijke agenda van de door de gemeenteraad vastgestelde nota sociaal domein.

Daarnaast is op 16 september 2021 in uw raad het rekenkameronderzoek naar jeugdhulp besproken. Ook heeft u toen de motie M21-18 'Plan van aanpak aanbevelingen rekenkameronderzoek jeugdhulp' ingediend en aangenomen. De in het rekenkameronderzoek aanbevolen indicatoren pakken wij in dit raadsvoorstel op onder het kopje argumenten, het vijfde doel: 'We signaleren problemen zo vroeg mogelijk en pakken ze gericht en in samenhang aan, zodat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en ontwikkelen.'

We presenteren de indicatoren die de gemeente nu bijhoudt en die het meest met de doelen samenhangen. De verplichte 'Depla beleidsindicatoren' voor het sociaal domein laten we in dit document buiten beschouwing omdat deze al bijgehouden worden in de P&C cyclus.

Hieronder staan de doelen, zoals die zijn opgenomen in de nota Sociaal Domein:

De ambities van de Maatschappelijke Agenda van Aalsmeer

- We bieden de hulp die nodig is en ondersteunen inwoners die anderen helpen en ondersteunen.
- We hebben extra aandacht voor taalondersteuning en maatschappelijke begeleiding.
- We ondersteunen inwoners die moeite hebben om aan het werk te komen.
- We ondersteunen bij financiële belemmeringen.
- We signaleren problemen zo vroeg mogelijk en pakken ze gericht en in samenhang aan, zodat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en ontwikkelen.
- We bevorderen de gezondheid van inwoners in Aalsmeer.
- We houden ruimte voor doelen die uit het participatietraject voortkomen.

Voor het zevende en laatste doel doen wij geen voorstel voor een indicator omdat dit doel gaat over een proces en werkwijze. De uitwerking van dit doel betreft de 'Fellowship van Aalsmeer'. Het college informeert u periodiek over de voortgang van de activiteiten van de Fellowship, zoals in de raadsbrief van juni 2021.

Argumenten

Hieronder volgt de uitwerking per doel van de indicatoren

1. We bieden de hulp die nodig is en ondersteunen inwoners die anderen helpen en ondersteunen.

Dit doel gaat over de sociale basis van Aalsmeer. Het percentage ouderen dat aangeeft zelfredzaam en zelfstandig te zijn zegt iets over de effectiviteit van onze hulp en ondersteuning aan ouderen. Voor kinderen, jongeren en gezinnen zegt het cliënt-ervaringscijfer iets over de kwaliteit van de hulp die wij bieden. Hier staat meer over bij doel 5.

Subdoelstellingen:

- Inwoners die hulp nodig hebben ontvangen hulp die hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid verbetert;
- Inwoners die anderen helpen (mantelzorgers en vrijwilligers) ontvangen ondersteuning om hun werk vol te houden;
- Procesdoelstelling: dienstverlening is klantgericht, efficiënt, binnen wettelijke termijnen en wordt gewaardeerd door de klanten (inwoners).

Wanneer hebben we het goed gedaan?

- Als een hoog percentage ontvangers van hulp oordeelt dat met hulp de zelfstandigheid en zelfredzaamheid is verbeterd;
 - Als mantelzorgers en vrijwilligers niet overbelast raken;
 - Als het percentage mantelzorgers en vrijwilligers stabiel blijft (de trend is neerwaarts)
 - Als de dienstverlening gewaardeerd wordt, het aantal klachten en bezwaarschriften laag is en processen binnen normtijden en wettelijke termijnen blijven.
-

Indicatoren raadsniveau

- % cliënten WMO dat aangeeft door de ondersteuning zich beter te kunnen redden en beter de dingen kunnen doen die ze willen;
- % Mantelzorgers en vrijwilligers in de bevolking van 18 jaar en ouder
- % Mantelzorgers dat zich overbelast voelt;
- Aantal bezwaarschriften en klachten in een tijdvak ten opzichte van het aantal inkomensvoorzieningen in hetzelfde tijdvak.

De laatste indicator volgt uit de eigen administratie, de andere volgen uit het cliëntervaringsonderzoek WMO. Voor de indicatoren over onze ondersteuning op jeugd, zie doel 5.

2. We hebben extra aandacht voor taalondersteuning en maatschappelijke begeleiding

De inwerkingtreding van de Wet inburgering is uitgesteld tot 1 januari 2022. In een kadernota worden de kaders en doelstellingen vastgesteld en in het bijbehorende raadsvoorstel worden de effectindicatoren opgesteld. Deze planning, kadernota en het raadsvoorstel leggen wij dit najaar voor aan uw raad.

Als inwoners in 2022 beginnen met hun inburgering, dan kunnen we de resultaten meten vanaf het einde van de inburgeringstermijn, na drie jaar vanaf 2025. Kortom, vanaf 2022 meten we effectindicatoren. Na drie jaar kunnen we deze evalueren.

We hebben op dit moment met de maatschappelijke begeleiding als gemeente een deeltaak in het inburgeringsproces. Voor de maatschappelijke begeleiding van vluchtelingen en inburgeraars volgt geen indicator omdat wij maatschappelijke begeleiding zien als een tijdelijke extra inzet voor een groep inwoners die verder zoals andere inwoners bijdragen aan de samenleving en een beroep doen op het aanbod aan activiteiten, begeleiding, ondersteuning en zorg met soms een tijdelijke extra inzet.

De indicator voor taalondersteuning die wij nu hanteren is meer een outputindicator en kengetal dan een effectindicator: het aantal kinderen en volwassenen dat aan taalonderwijs deelneemt, deze kan als volgt gemeten worden:

Subdoelstellingen:

- Anderstalige kinderen (van migranten) leren zo snel mogelijk na hun aankomst Nederlands spreken, lezen en schrijven;
- Laaggeletterden worden op een laagdrempelige manier geholpen bij de belemmeringen die ze ondervinden bij het functioneren in de maatschappij.

Wanneer hebben we het goed gedaan?

- Als kinderen van migranten naar behoren functioneren in het reguliere onderwijs;
- Als we laaggeletterden succesvol ondersteunen en via volwassenenonderwijs hun achterstand kunnen laten wegwerken.

Indicatoren raadsniveau

- % kinderen dat gebruik maakt van de taalklas/internationale klas in relatie tot het aantal kinderen dat zich in het jaar in Aalsmeer vestigt (streven = 100%);
- Aantal volwassenen dat gebruik maakt van een taalcoach en aantal volwassenen dat deelneemt aan een taaltraject.

Beide indicatoren komen voort uit de registratie van externe partijen: scholen en aanbieders.

3. We ondersteunen inwoners die moeite hebben om aan het werk te komen.

Dit doel is het beste te meten in een set prestatie indicatoren. Een duidelijke indicator hiervoor is het aantal bijstandsuitkeringen afgezet tegen het aantal dat verwacht kan worden op basis van de het verdeelmodel van het rijk. Het rijk stelt vast hoeveel bijstandsgerechtigden er verwacht mogen worden voor Aalsmeer. Voor dat aantal krijgt Aalsmeer financiering (BUIG). Als het Aalsmeer beter lukt om inwoners aan het werk te helpen en te houden, zie je dat terug in het verschil tussen de van het Rijk ontvangen BUIG-middelen en de daadwerkelijke uitgaven aan bijstand. Ook zegt het aantal plaatsingen voor de doelgroep banenafpraak iets over hoe effectief wij de inwoners ondersteunen die moeite hebben aan het werk te komen.

Subdoelstellingen:

- Inwoners met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt worden geholpen deze afstand te overbruggen;
- Inwoners met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt participeren in de samenleving;
- Procesdoelstelling: dienstverlening is klantgericht, efficiënt, binnen wettelijke termijnen en wordt gewaardeerd door de klanten.

Wanneer hebben we het goed gedaan?

- Als meer inwoners met een participatiewet uitkering aan het werk zijn dan op basis van het objectieve verdeelmodel 'gebundelde uitkering (BUIG) voor Aalsmeer verwacht mag worden;
- Als het aantal Aalsmeerse inwoners uit het 'doelgroepregister' wordt geplaatst dat is afgesproken door het RMT Arbeidsmarkt Groot Amsterdam.

Indicatoren raadsniveau

- % bijstandsuitkeringen ten opzichte van het verwachte aantal op basis van de BUIG;
- Aantal plaatsingen doelgroepregister conform de banenafpraak Regionaal Mobiliteits Team (RMT) arbeidsmarkt Groot Amsterdam.

Deze indicatoren komen voort uit onze eigen registratie.

4. We ondersteunen bij financiële belemmeringen

Bij dit doel is een onderscheid te maken tussen het voorkomen van schulden en duurzame uitstroom waarbij de gemeente recidive wil voorkomen. Dit doel meten we met indicatoren die iets zeggen over preventie en de duurzame uitstroom.

Subdoelstellingen:

- Inwoners worden zo veel mogelijk behoed voor financiële belemmeringen;
- Jongeren worden ondersteund richting financiële zelfstandigheid;
- Inwoners met betalingsachterstanden zijn zo vroeg mogelijk in beeld;
- Inwoners met financiële belemmeringen ontvangen laagdrempelige praktische ondersteuning;
- Procesdoelstelling: dienstverlening is klantgericht, efficiënt, binnen wettelijke termijnen en wordt gewaardeerd door de klanten.

Wanneer hebben we het goed gedaan?

- Inwoners worden zo vroeg mogelijk (preventief) behoed voor schulden en waar nodig ondersteund bij schuldsanering;
- Inwoners komen niet herhaaldelijk in de financiële problemen, de uitstroom is een duurzame uitstroom.

Indicatoren raadsniveau

- Het aantal 'Vroeg erop af' trajecten (1 gesprek of meer) in relatie tot het aantal meldingen (minimaal 60% van de meldingen leidt tot een traject);
- Het percentage klanten dat zich binnen 5 jaar opnieuw meldt (of wordt gemeld) voor schuldhulpverlening (nader te bepalen maximum %).

Deze indicatoren zijn gebaseerd op onze eigen registratie.

5. We signaleren problemen zo vroeg mogelijk en pakken ze gericht en in samenhang aan, zodat kinderen veilig en gezond kunnen opgroeien en ontwikkelen.

Onder dit doel vallen vele preventieve activiteiten en interventies die succesvol zijn wanneer er niet teveel jongeren in residentiele hulp zitten. Ook zou het aantal vroegtijdig schoolverlaters laag moeten zijn wanneer preventie en de zorgstructuur rond scholen goed functioneert.

Subdoelstellingen:

1. We voorkomen problemen door gerichte preventieve maatregelen en voorzieningen.
2. We bieden samenhangende hulp als er sprake is van een stapeling van problemen (integrale aanpak).
3. We verbeteren de aansluiting tussen jeugdzorg en (passend) onderwijs

Wanneer hebben we het goed gedaan?

- Als het aantal cliënten in de jeugdhulp met verblijf (residentiele hulp) zo laag mogelijk is. Wanneer ons preventief beleid en onze jeugdhulp zonder verblijf succesvol is, zijn er zo min mogelijk kinderen in residentiele hulp;
- Als het aantal voortijdig schoolverlaters ten opzichte van de leerlingen die hun schoolloopbaan met een diploma afronden stabiel laag blijft zoals nu. Immers, als kinderen hun schoolloopbaan met een diploma afronden vergroot dat hun kansen op betaald werk wat weer hun kansen vergroot in de samenleving;
- Als het clientervaringscijfer van de gemeentelijke jeugdhulpverleners een positief antwoord laat zien;
- Als de wachttijd voor zorg gelijk is;
- Als de behandelaars het doel van de behandeling realiseren;
- Als de clientervaringscijfers na behandeling voldoende is of meer.

De manier waarop we de doelrealisatie van behandelaars en clientervaringscijfers meten, zal ook in de nieuwe inkoop een plek krijgen. Op dit moment zijn clientervaringscijfers van verschillende behandelaars onderling nog niet vergelijkbaar. Wij zetten ons in om hiervoor regionaal in een standaard te voorzien. In de rapportage houden we aandacht voor de verbetercyclus

Indicatoren raadsniveau

- Cliënten Jeugdwet met residentiële hulp (jeugdhulp verblijf) ten opzichte van het totaal aantal cliënten in de jeugdwet;
- % nieuwe voortijdig schoolverlaters tov totaal onderwijsdeelnemers;
- Het antwoord op de vraag: 'Hoe heeft u het gesprek met de jeugdhulpverlener van de gemeente ervaren?' uit het clientervaringsonderzoek Jeugdzorg;
- Wachttijd zorg;
- Het resultaat van de behandeling van aanbieders: doelrealisatie aanbieders;
- De beoordeling van aanbieders.

De eerste indicator komt voort uit CBS gegevens en onze eigen registratie, de tweede is gebaseerd op DUO cijfers en de laatste heeft als bron het clientervaringsonderzoek jeugdzorg. Daarnaast meten we de gezondheid van jongeren via de indicatoren die onder doel 6 genoemd worden.

De laatste vier indicatoren komen voort uit de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek Jeugd dat in september 2021 in uw raad besproken is. In het dashboard jeugd zijn de financiële indicatoren terug te vinden die in de aanbevelingen genoemd zijn. Dit zijn: uitputting begroting per segment / periode en prognose van de kosten.

6. We bevorderen de gezondheid van inwoners in Aalsmeer

De ervaren gezondheid, geeft een indicatie over hoe het met de gezondheid gesteld is. Om gezondheid te bevorderen, werken we aan een gezonde leefstijl van onze inwoners. De bijdrage van de gemeente aan veranderingen in leefstijl is slechts beperkt. En natuurlijk zijn er naast leefstijl vele factoren die aan de gezondheid van inwoners in Aalsmeer bijdragen. Ondanks deze tekortkomingen, kiezen we bij dit onderwerp voor ervaren gezondheid en leefstijl indicatoren.

Doelstelling: inwoners behouden zo lang mogelijk een goede fysieke gezondheid

Subdoelstellingen:

- Minder inwoners hebben overgewicht;
- Meer inwoners bewegen voldoende;
- Minder inwoners roken;
- Minder inwoners drinken overmatig;
- Minder 65+ers hebben valongelukken

Wanneer hebben we het goed gedaan?

Wanneer we in de onderstaande indicatoren de voorgenomen toe- of afname zien.

Indicatoren raadsniveau

- % Ervaren gezondheid volwassenen (heel) goed;
- % overgewicht (volwassenen);
 - Afname van 2^e en 4^e klassers VO met (ernstig) overgewicht
- % beweegnorm (volwassenen);
- % dagelijkse rokers (volwassenen);
 - Afname van 4^e klassers VO dat wekelijks rookt
- % zware en / of overmatige drinkers (volwassenen);
 - Afname 4^e klassers VO dat ooit alcohol heeft gebruikt
- % 65+-ers dat een of meer valongelukken heeft gehad het afgelopen jaar.

Deze indicatoren meten we eens per 4 jaar via de GGD gezondheidsmonitor. Zoals onder doel vijf genoemd, meten we bij jongeren deze indicatoren ook. De rapportage hiervan is ook elke vier jaar. De metingen zijn vaker.

Kanttekeningen

Deze bovenstaande doelen zijn omschreven als een inspanning van de gemeente. De doelgerichte inspanningen zullen naar verwachting hun effect hebben op de Aalsmeerse samenleving. De indicatoren gaan over de samenleving en het maatschappelijke effect. Maar ze gaan niet of nauwelijks over de inspanning. Andere partijen of andere overheidslagen spelen soms ook een (grotere) rol in het bereiken van een effect. Dit betekent dat de inspanning van de gemeente soms voor een beperkt deel bijdraagt aan een effect.

Er zijn geen cijfers opgenomen in de uitwerking van deze indicatoren. De cijfers zullen in de P&C cyclus terugkomen.

De adviesraad sociaal Domein (ASD) heeft op dit stuk meegelezen. Op 4 november is dit raadsvoorstel informatief besproken met hen.

Financiën

Het college stelt dus voor de hier beschreven set indicatoren op te nemen in de planning en control-cyclus, voorzien van normen, actualisering bij nieuwe data en duiding. Bij de keuze van de indicatoren sluiten we aan bij bestaande, al gemeten indicatoren zodat hier geen extra kosten mee gemoeid zijn.

Communicatie

-

Procedure

Na vaststelling van deze indicatoren zullen zij opgenomen worden in de P&C cyclus bij het programma 1, Sociaal Domein

Bijlagen

-

De secretaris,

De voorzitter,

drs. Sj. Vellenga

mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard	
Gewijzigd aanvaard	
Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

De indicatoren Sociaal Domein vast te stellen en op te nemen in de planning en controlcyclus

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 december 2021.

De griffier,

De voorzitter,

O. van Kolck

mr. G.E. Oude Kotte
